

Finanskomiteen
finans@stortinget.no

Vår dato: 13.10.2022

Høringsvar til kap. fordelt finanskomiteen i Statsbudsjettet 2023

NHO Reiseliv takker for muligheten til å gi våre kommentarer til neste års statsbudsjett. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med over 3 700 medlemsbedrifter. Vi er tilknyttet NHO som er den største interesseorganisasjonen i Norge, og vi arbeider for å sikre våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, slik at man legger best mulig til rette for økt lønnsomhet og sunn vekst for våre medlemmer.

De viktigste punktene for NHO Reiseliv i neste års budsjett er

- Økningen i formuesskatten de to siste årene dobler skatten for norskeide reiselivsbedrifter. Sammen med økninger i utbyttebeskatningen, inntektsbeskatning og økt arbeidsgiveravgift gir regjeringen nå norskeide reiselivsbedrifter en krevende skatteøkning som vil svekke verdiskaping- og sysselsettingsevnen til norsk reiseliv.
- Reiselivsmomsen på 12 % bør senkes til 8 % for 2023

Formuesskattekuttene de siste årene må ikke reverseres (Prop. 1 LS kap 4).

Reiselivs-bedrifter tror på trangere tider for reiselivsmarkedet og 35 prosent av medlemmene sier nå at de frykter for sin bedrifts fremtid. Med den økningen i formuesskatt, utbytteskatt og verdsettelse som regjeringen foreslår i dag, vil stadig flere reelt måtte vurdere om de skal selge hele eller deler av bedriften, tappe bedriftens kasse for å betale økte skatter, eller selge bedriften til nye eiere som bor utenfor Norge og dermed ikke må betale en slik skatt. Formuesskatten skader norske bedrifters evne til å skape nye arbeidsplasser i hele landet. Formuesskatten gjør også at det er vanskelig å holde hoteller i norsk eierskap, siden denne kun betales av personer bosatt i Norge. Konsekvensen av formuesskatt er at eiere tvinges til å tappe bedriftene for egenkapital eller ta opp lån for å betale formuesskatt selv om bedriften ikke tjener penger.

I forbindelse med behandlingen av Reiselivsmeldingen (Meld.St. 19 (2016–2017)) ga Stortingets flertall i 2017 (partiene Sp, H, V, Krf og Frp) sin tilslutning til forslag om lettelse i formuesskatten på hoteller/overnattingssteder gjennom en vesentlig økning i verdsettelsesrabatten. Denne rabatten var i 2021 på 45 %. Budsjettet for 2022 og budsjettforslaget 2023 innebærer en reversering av de siste års økning av verdsettelsesrabatten. Rabatten er foreslått for 2023 ned til 20 %. Dette innebærer en stor skatteøkning til norskeide reiselivsbedrifter. Et lite, historisk distrikts-hotell som er medlem i NHO Reiseliv får sammenliknet med 2021 nesten doblet formuesskatten sin til snart 300.000 kroner hvis forslaget for statsbudsjett for 2023 går igjennom. Dette vil i de

kommende årene ha negativ effekt på nødvendig vedlikehold, nye investeringer, nye ansettelser eller nye konsepter. Som en konsekvens av pandemien og dens strenge restriksjoner som førte til stengte dører eller svært få gjester, står disse nå i en svært krevende likviditetssituasjon og trenger tid for å opparbeide seg buffere. Det er ikke rom for økte skatter hos disse nå.

For dem som må ta ut utbytte for å betale formueskatten, blir skatteregningen større. Grovt utregnet kan en si at har du 20 mill som skattegrunnlag, blir skatten 200 000. Overskuddsskatt er 22 prosent. Da sitter personen igjen med 78 prosent, som vedkommende betaler 37,8 prosent på i utbytte. Det gir en skatt på uttak til formueskatt på 51,5 prosent per 100 kroner tjent. Skatteyteren må altså ut med over 100 000 i skatt for å betale 200 000 i formueskatt, som gir en total skattebelastning på 300 000. Dette er situasjonen for mange reiselivsbedrifter, de må ta ut utbytte for å betale formuesskatten. Når oppjusteringsfaktoren for utbytteskatt også øker, øker dermed belastningen ytterligere.

NHO Reiseliv mener at man i tråd med reiselivsmeldingen fra 2017 bør fortsette å anerkjenne belastningen formuesskatten gir norske reiselivsbedrifter og derfor skjerme overnattingsbedriftene fra økningene i formuesskatten. Å øke skattene på næringslivet svekker bedriftene ytterligere i et tøft marked med økte strømpriser, renter og kostnader.

Reiselivsmomsen (lav sats) bør senkes til 8 % for 2023 (Prop. 1 LS kap 7).

NHO Reiseliv minner om at Senterpartiet har programfestet at partiet vil "sikre et permanent lavt nivå på momsen for reiseliv, persontransport og kultur." Dette nivået har de tallfestet offentlig til 8 % permanent. Dette er et godt forslag. Norske overnattingsbedrifter hadde en gjennomsnittlig driftsmargin på rundt NULL allerede før koronaen traff oss. I 2018 hadde én av tre hoteller i Norge røde tall, men mange hadde allikevel penger på bok og dermed litt å gå på. Pandemien tappet svært mange reiselivsbedrifter for likviditet, og nå står de som befinner seg i de tre sørlige strømsone overfor strømregninger som er fem og seks-doblet. Tidens største likviditetskrise blir dermed etterfulgt av en historisk økning i strømprisene samt at innkjøpsprisene på råvarer er økt betydelig. Reiselivet trenger rammebetingelser som anerkjenner den krisen de har vært i og konsekvensene av denne på lang sikt. En reduksjon av overnattingsmomsen til 8 % ville hjulpet situasjonen betydelig. Slik det er nå, har norsk reiseliv med Senterpartiet i regjering og med finansministeren kun fått økt formuesskatt uten noen reduksjoner i merverdiavgiften.

Serveringsmoms på 25 % samtidig som momsen på mat kjøpt på butikk og take away er 15 % oppleves som urettferdig og konkurransevridende. Sverige gjennomførte en slik harmonisering i 2012, og kunne dokumentere 10.000 nye arbeidsplasser og nesten 500 nye bedrifter ilt to år. Da reiselivet har en svært god evne til å gi personer som har ramlet utenfor arbeidslivet nye muligheter til jobb, er en slik endring av momsen også et godt grep for å redusere utenforskapet og belastningen på offentlige budsjetter. En harmonisering av dette nivået vil også avhjelpe serveringsbedriftenes svært krevende likviditetssituasjon pga økning i strøm og råvarepriser.

Mvh NHO Reiseliv

Kristin Devold, adm. dir.

Ole Michael Bjørndal, fagdirektør næringspolitikk